СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 110. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 13. мая, 1925. — VOL. XXXIII. No. 110. Jersey City, N. J., Wednesday, May 13. 1925. THREE CENTS

Сенатор Бора агітує проти приступлення Америки до світового суду.

БОСТОН, МЕСЕЧУЗЕТС, 11. мая. — Сенатор Вілієм Бора, предсідатель сенатового комітету для заграничних справ, виголосив тут промову, в котрій виступав проти приступлення Злучених Держав до світового суду при Лізі Народів, як се радить уряд президента Кулиджа.

Бора заявився проти такого кроку на тій основі, що суд є під впливом Ліґи Народів, а до Ліґи Америка не хоче приступити без застережень що до заховання своєї повної свободи рухів; знова таке застереження означалоби, що Злучені Держави не мають довіря до сеї установи, до котрої вони зі застереженнєм приступають.

ХОЧУТЬ ТРОХА ЗБІЛЬШИТИ АРМІЮ.

ВАШИНГТОН, 11. мая. — Стоячі близько уряду конґресмени внесуть на слідуючій сесії пропозицію, щоби армію Злучених Держав підбільшити о 32,000 мужа, себто щоби вона виносила 150,000 жовнірів. Ходить тут о належиту оборону Гавайських островів, котрі підчас послідних маневрів фльоти показалися за слабо бороненими.

МАЙНЕРСЬКИЙ СТРАЙК РОСТЕ.

ПИТСБУРГ, 11. мая. — Підприємство Питсбурґ Ковл Ко. оповістило, що через страйк своїх робітників воно мусить задержати працю на 4 нових копальнях. Як каже компанія, тепер працює всего два підприємства. Вона каже, що мусить здержати роботу через страйк тому, бо не може добувати вугля по юнійних цінах, коли з нею конкурують неюнійні полудневі підприємці.

ВЛАСТИТЕЛІ КОПАЛЕНЬ ПРОБУЮТЬ ЩЕ РАЗ ВЖИТИ СУДУ ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

ГВІЛИНҐ, ВЕСТ ВЕРДЖІНІЯ, 11. мая. — Вуглеве підприємство Вест-Верджінія-Питсбурґ Ковл Ко. внесло до федерального суду прозьбу, щоби суд заборонив майнерській юнії вести дальшу аґітацію за організацією страйкарів. Кромі сього підприємство просить суд знести оречення низчого суду, яким юнії вже признано право до мирної аґітації за юнією.

РОБІТНИКИ НЕ ХОЧУТЬ ВЕРТАТИ ДО ПРАЦІ.

ВИЛИМЕНТИК, КОНЕТИКАТ, 11. мая. — Фабрики підприємства Амерікен Тред Ко. котрого робітники вийшли на страйк, пробували вести роботу страйколомами. З 2,200 робітників до роботи зголосилося всего 12.

РОСТЕ ЧИСЛО УРЯДНИКІВ, ОБЖАЛОВАНИХ ЗА ПРОГИБИЦІЙНІ ХАБАРНИЦТВА.

МОРИСТАВН, НЮ ДЖЕРЗІ, 11 мая. — Спеціяльна лава присяжних суддів, що розслїджувала прогибіційні надужиття урядників, а котра обжаловала була вже 28 урядників, постановила нині обжаловати ще 45 нових, які мали теж провинитися. Кромі сього піднесено проти декого з давних обжалованих нові закиди.

КАНАДІЙСЬКИЙ УРЯД ЗАХОПИВ БУТЛЕГЕРСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

ГАЛИФЕКС, 11. мая. — На приказ митових урядників заарештовано тут бельгійський корабель Деніс, котрий мав бути наладований алькоголем, призначеним на пачкованнє в Злучені Держави.

БУТЛЕГЕРСЬКІ КОРАБЛІ ПЕРЕНЕСЛИ СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ НА ПОЛУДНЕ.

НЮ ЙОРК, 11. мая. — Прогибіційні урядники, що почали завзяту боротьбу проти кораблів пачкуючих горівку Анлянтійським океаном, кажуть, що кораблі з так званої „рам ров" переїхали серед мраки дальше на полудне. Коло входу до нюйорського порту осталося лишень 4 вітрильні кораблики. Всі вони держаться на безпечній віддали, себто-то поза 12-милевим обрубом.

ЗЕМЛЕТРУС НА ФИЛИПИНАХ.

МАНІЛА, ФИЛИПИНИ, 11. мая. — В місті Баїс та околиці слунився нині сильний землетрус. Як доносять ґубернаторови островів урядники, підчас землетрусу зґинуло двоє людий.

ВИБУХ ДОМАШНОЇ ГОРАЛЬНІ.

НЮ ЙОРК, 11. мая. — В мешканю Ісраеля Баркіна в Бронксі вибухла машина до варення горівки. Вибухаюча горівка попарила властителя гоарльні та його жену так тяжко, що він бореться зі смертю, а вона вже померла. Кромі сього попарилися троє сусідів, що на крик родини Баркіна надбігали гасити горіючу на них одіж.

ДЕПОРТУЮТЬ ІМІҐРАНТА, КОТРИЙ ПРОБУВАВ ПАЧКУВАТИ ДРУГОГО.

НЮ ЙОРК, 11. мая. — Федеральний суд засудив на 1 рік і 1 день кари у федеральній вязниці Німця Вальтера Фальов, котрий признався перед судом, що він пробував перепачкувати з Гавани до Злучених Держав одного мадярського іміґранта. Мадяра відошлють до Европи сейчас, а Німця аж по відбуттю кари.

Коли Фальова арештовано, він працював у майнах у Вилкс-Барі. Він пробував уперед голодівку, щоби заморити себе голодом і в той спосіб уникнути страшного звущання якого, як він думав, допускаються Американці у вязницях.

УДАРТЕ В ВІЧЕВИЙ ДЗВІН, ДОПОМОЖІТЬ ГОЛОДНОМУ СЕЛУ.

Від місяців не бачить наш селянин хліба. Сам не має чим проживитися і не має зерна на весняний посів. Тепла зима і миша знищила озимину. Лютий ворог добиває його податками і даниками та йде на його загибіль.

Громадяне. Не даймо загибати живому народови. Киньмося всі як один до ратунку нашії. Нехай прокинеться в ту страшну хвилю і найбільш заспаний кут, хай вдарить в вічевий дзвін і кличе нарід на пораду, на негайну допомогу нашому Голодуючому Рідному Селу.

Поратувати село — це наш святий обовязок, бо ратуючи село, ратуємо українську націю. Від того обовязку не може і не сміє відтягнутися буквально ні одна особа українського роду.

В першій мірі повинні взятися до цеї праці наші товариства і парохії по місцях, а дальше всі свідомі громадяне. Повинні скликувати віча і наради і представити народови голодове лихоліття в старім краю.

Коли бракує Вам бесідника пишіть до Обеднання на адресу:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

КАНАДІЙСЬКІ ДУХОБОРИ СПОДІЮТЬСЯ ЗГОДИ З УРЯДОМ.

Духобори відбули в Ґренд Форкс, Б. К. конференцію з чотирма міністрами тої провінції в справі посилання дітий до школи і духоборський ґенеральний менаджер Казаков сподіється, що шкільне питання буде полагоджене вдоволяючо так для правительства, як і для духоборів.

ПРИВЕРТАЮТЬ ЗАКОН ЛЕМІЮ В НОВІЙ СКОШІЇ.

Премієр Нової Скошії, (Канада) Армстронґ, вніс в соймі тої провінції законопроект, після якого малиб бути заборонені страйки і лакавти. Закон є уложений після принціпів федерального закона Лемію, який недавно уневажнила королівська рада в Лондоні на тій підставі, що він лежав поза компетенцією домініяльного парляменту.

ЩОЖ ТО БУДЕ В САСКАТУНІ?

До торговельної ради в Саскатуні (Канада) прийшла була ононі делеґація від готельників і загрозила, що 12 головних готелів в тім місті замкнуться, як правительство не позволить продавати в готелях пива фляшками, а поліція не перестане уряджувати на готелях облави. Готельники сказали, що вони мусять мати право продавати пиво — законно, або таємно. В теперішню пору гості ломлять закон в кімнатах готелю і готель є відвічальний за них, хочби вони не купили в готели нічого більше, як одну цитрину.

ПОГОРІЛА УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА.

Около 9 миль на північний захід від Вонди, Саск., (Канада) згоріла в ночи з 12 на 13 квітня українська церква. Шкода виносить понад чотири тисячі долярів. Причина вогню невідома, однакож виглядає, що хтось умисно підпалив. Церква не була записана на епископську корпорацію і між парафіянами не було згоди; одні хотіли, щоби вона була православною, другі щоби була греко-католицькою. Наконець стало на тім, щоби одні другим сплатили. Греко-католики буди з сего дуже невдоволені і тому є підозріння, що хтось з них підпалив церкву, аби не була „ні нам, ні вам".

КУРИ — СУХІТНИЦІ.

На думку доктора М. И. Ровляндса, майже всі кури хорі на чахотку, наслідком чого їх яйця мають в собі туберкульозні заразки. Тому їдження яєць може легко спричинити зараження чахоткою через введення тих заразків до кишок.

ПОСОЛ СОЦІЯЛІСТ, ЩЕ Й ВЛАСНИК.

Ужгородська „Свобода" пише в ч. 13 з м. м.: „Пан посол Гагатко купив собі дім в Ужгороді за 120,000 ч. кор. Ось так красно заробляє соціяліст Гагатко на Закарпатській Руси, коли бідні „товариші" голодують, ні зарібку не мають, ні до Америки не можуть виселитися, бо не пускають їх. Коли перед 5—6 роками прийшов сюди з Галичини, подерті топанки носив і лиш з доброти нашої ужгородської інтеліґенції приютився (бо тоді його ще не пізнали). Мудра то головка! Не лише ужгородських інтеліґентів захопив (правда, що лише короткий час), але особливо той нещасний селянський нарід. За ним пішла товпа людей котрі і самі не знали, що їм хибить і як собі помочи; вони вірили аґітаціям чужинця і не лиш вірували, але і за посла його вибрали".

ВІДКРИТТЯ ЄГИПТОЛЬОГІВ.

Недавно відкрив один вчений єгиптольоґ професор нюйоркського університету папірус зперед півтори тисячки літ, на якому була поміщена розвідка про те, як старець може стати двайцятилітним молодцем. Єгиптольогові не вдалося ще відчитати цілого папіруса. та з відчитаного вже стало відомим, що Єгиптянам було відоме дещо з теорії відмолоджування Штайнаха-Воронова. Другий єгиптольоґ Брестед працював кілька літ над відчитаннєм иншого папіруса, на якому, як виявилося по відчитанню, була поміщена наукова розвідка про нервову систему людини і про мізок. Старі Єгиптяни перед 1600 літами були докладно обзнайомлені з функціями нервів а навіть знали всякі нервові осередки в мізку.

НЕЗВИЧАЙНИЙ ДІТОЧИЙ СТРАЙК.

В місцевости Фрове, у Франції вибух цікавий шкільний страйк. Ізза недуги учительки дівчата вчилися якийсь час разом з хлопцями. Коли учителька виздоровіла і учениці вернули знову до неї, вони заявили, що учитель, який викладає хлопцям, краще вчить, як вона і тому вони хочуть лишитися у нього. Аж до хвилі сповнення їхнього домагання ухвалили дівчата не ходити до школи. І дійсно другого дня жадна з них не явилася в клясі. Не кажучи про це нічого своїм родичам, замісць до школи пішли вони на спільну прогулку. Розуміється, батьки скоро зробили край тому страйкови і „бунтівничі панни" вернули до своєї учительки.

НЕ „ВИСОКОПОВАЖАНИЙ" А „ВЕЛЬМОЖНИЙ."

П. Петро Кісь з села Клекотова, брідського повіту, вислав листа до Золочева, але тому, що адреса була написана по українськи, урядник не приняв його. П. Кісь переписав адресу по польськи з тим, що написав латинкою „Високоповажаний Пан." І цим разом урядник не вислав листа кажучи, що має бути „Вельможни Пан," себто по шляхотськи.

З ПОЛЬСЬКОЇ ГОСПОДАРКИ.

У Варшаві арештовано високого міністерського урядовця Овіньського, який як секретар капітули ордеру „Польонія реститута" систематично обкрадав власників сього ордеру. — Командора славетної польської маринарки Бартошевіча арештовано за грошеві надужиття. Шкоди виносять багато міліонів польських злотих. Хоч „не гонорово, але здрово" — на кишеню.

КУТЕНЬ ПРИЗНАВСЯ ДО ДУШОГУБСТВА.

Іван Кутень з Шол Лейк, Ман., (Канада) признався перед сержантом кінної поліції Бечом, що в листопаді 1921 р. убив Дмитра Чайку. Дмитро Чайка перемешкував в Кутеня через зиму і послідний раз бачили його люде 5. листопада 1921 р. Відтак десь зник. Коли Кутеня питали про него, він сказав, що Чайка вибрався відвідати Ф. Рудняка у Скво Крік, а звідтам мав поїхати до Старого Краю, до Теребовлі. Поясненя Кутеня звучали підозріло і його арештовано під закидом душогубства. До процесу однакож не прийшло, бо не найдено тіла Чайки. Послідними часами Кутень підупав на здоровлю. Сержант Беч удався до него і так промовив до його совісти, що він признався до душогубства. Кутень сказав, що зарубав Чайку сокирою і закопав його під підлогою коло стайні. Під підлогою зачали зараз копати і справді найдено там останки Чайки. Його череп був розколений сокирою.

КНЯЖИЙ ГРІБ В БОЛГАРІЇ.

Коло Татар — Пасарджіку в Болгарії знайдено стару могилу, в якій лежали два кістяки, мужеський і женьський. Там знайдено дві золоті корони, золотий жезл, образи святих в золотих і срібних рамах та ріжні золоті посуди. На думку учених є це пара якихсь володарів, яких тожсамісць треба буде щойно ствердити. Не лиш у фахових кругах, але також між ширшою публикою викликала знахідка значне зацікавлення.

Французький міністер скарбу Кайо за сплатою довгів Англії й Америці з „відшкодовань".

ПАРИЖ, 11. мая. — Французький міністер скарбу Кайо заявив, що французьке правительство скличе конференцію, в якій візьмуть участь представники Франції, Англії й Америки, а може й Італії, у справі сплати Англії й Америці воєнних довгів.

Він заявляється за сим, щоби Франція вжила всіх воєнних „відшкодовань", які одержує від Німеччини на основі пляну Доса, на сплату воєнних довгів Англії й Америці.

Він каже, що сей плян мав уже давнійше, але не подавав його, бо перше хотів довести до зрівноваження французький буджет, одначе тепер прискорив загальне проголошенє свого пляну, бо одержав „упімнення" про справу довгів з Вашинґтону.

СПРАВА СВІТОВОГО СУДУ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 11. мая. — Урядовці Ліґи Народів заявили нині, що будуть збирати відомости, як правительства і парляменти ріжних держав ставляться до світового суду. Найбільше їх обходить становище американського конґресу і правительства.

ГОДЯТЬСЯ.

ПАРИЖ, 11. мая. — Англія і Франція поrодились щодо „німецького питання". Англія годиться, щоб не опорожнювано німецького міста Кельн з аліянтської окупації, а Франція годиться, щоб допущено Німеччину до Ліґи Народів.

ЩЕ ПЛЯН БЕНЕША.

ПАРИЖ, 11. мая. — Французькі соціялісти заявились за пляном Бенеша, який кажуть, дасть Франції і другим державам „забезпечення".

„МАЛА АНТАНТА" МАЄ ВЕЛИКІ ПЛЯНИ.

ВІДЕНЬ, 11. мая. — З Букарешту повідомляють, що провідники „малої антанти" хотять „розширити" її і приняти до себе ще й Австрію й Угорщину.

Вони кажуть, що се була-б обезпека перед німецькими плянами на влучення Австрії до Німеччини, а також перед обєднанием Австрії й Угорщини проти „малої антанти".

АВСТРІЯ ОБУРЕНА НА „МАЛУ АНТАНТУ".

ВІДЕНЬ, 11. мая. — Тутешня преса піднесла грімкий протест проти претенсій „малої антанти", щоб „приняти" Австрію в члени, не питаючись про се Австрії, яка є, кажуть, самостійною і суверенною державою і має свободу і волю рішати про себе.

МНОГОЛЮДНЕ ПОВИТАННЄ ҐІНДЕНБУРҐА.

БЕРЛІН, 11. мая. — Нині вечір прибув сюди новообраний президент Німеччини Павло фон Ґінденбурґ з Ґановеру.

Многолюдна публика уставилась улицями в шпалірах на 6 миль. Скрізь було повно молодіжи з військовими та ґімнастичних товариств. Усюди маяли майже великодушно чорно-біло-червоні прапори бувшої німецької монархії, а червоно-чорно-золотих прапорів теперішної републики майже не було видно.

Президент Ґінденбурґ їхав автомобілем в товаристві канцлера дра Ганса Лютра. Автомобіль був прикрашений тільки републиканським прапором. Він гнав що сили, немовби в утечі перед замахом. Одначе страху не було. Републиканці і комуністи приняли старого Ґінденбурґа спокійно.

УБИВАЮТЬ „СІЛЬКОРІВ."

БЕРЛІН, 11. мая. — Російські совєтські ґазети подають богато вістий про убиття „сількорів" (сільських кореспондентів.)

Біля Києва в Броварському лісі убили українські селяни „сількора" Вовка, відрушавши йому голову.

МАКЕДОНСЬКА ПІМСТА.

ВІДЕНЬ, 11. мая. — В тутешному театрі Бурґтеатер убила молода Македонка Менсія Карніццію провідника македонських федералістів Тодора Паніццу.

Вона убила його револьверовою кулею в льожі. Коли її арештовано, сказала, що мусіла убити його в льожі, бо повсюди він усе ходив зі сторожею, яка була добре розуружена і не було-б годі до нього доступити.

Поліція перевела ревізію у всіх Македонців, що були з Паніццою в льожі, і при всіх найшла оруже.

Панна Карніцію призналась, що їй доручила убити Паніццу управа македонських автономістів, себто македонської революційної організації, яка стремить до злуки з Болгарією, з пімсти за убиттє федералістами провідника автономістів Тодора Александрова. Македонці федералісти хотять злуки своєї вітчини, яка тепер поділена між Югославією, Болгарією і Грецією, з Югославією на основі федерації. Їх політику підпирає також провідник Хорватів Степан Радіч. Одначе Македонці автономісти се відкидають і хотять обєдинитись тільки з Болгарією і виконують пімсту на своїх політичних противниках. Вони тепер підпирають болгарське правительство Цанкова.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
Full year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Микола Миколаєвич заговорив!

Головнокомандуючий російською армією підчас світової війни, любимець тої армії, великий князь Микола Миколаєвич, другий по Кирилі претендент до російського престола, заговорив про упадок большевиків. Він заявив, що зближається конець большевицькій тиранії.

Микола Миколаєвич є тої думки, що як довго Москва в руках большевиків, як довго вона є осідком третого інтернаціоналу, не може бути мови про спокій в Европі. Тому всі держави повинні використати теперішний момент і допомогти російському народови скинути большевицьке ярмо.

Він заявляє дальше, що готов віддати свої старі сили, щоби освободити свій нарід і цілий світ від червоної тиранії. В тій останній розправі з большевиками надіється він дістати сильну допомогу від цілого російського народа, а зосібна від селян. Російському народови обіцює повну свободу, а селянам лишає ту землю, яку вони придбали за часів революції.

Чим цікава та заява?

В першій мірі іменем самого автора. Микола Миколаєвич був до цего часу одиноким з царської родини та одиноким визначним російським емігрантом монархістом, який стояв з боку европейських інтервенцій в справі повалення большевизму в Росії. Не брав він ніякої активної участи ні в акції Колчака та Юденіча ні Денікіна і Врангля. Він заявляв, що тільки російський нарід може скинути большевицьке правління і тільки від російського народа може вийти ініціятива в тій справі. Як сам нарід схоче скидати большевиків тоді він готов тому народови послужити і піти в боротьбу з большевиками.

Микола Миколаєвич твердить, що має певні відомости з Росії, що нарід якраз тепер готується до скинення большевизму і це власне заставляє його до зорганізовання тих сил, які можуть бути помічні в тім великім, а для цілого людства так спасенім ділі. Цікава та заява тим, що походить від людини, яка ставилася до большевиків дуже обережно, яка до цего часу від ряду літ не забирала в тій справі слова та нічого ніколи не предсказувала.

Вже від довшого часу доходять до нас вісти, про наради та конференції ріжних російських партій та груп в справі цего, що їм робити на випадок упадку большевизма. Тут обходить нас в першій мірі це, що вони говорять про відносини до українського народа згл. України як самостійної держави. Бо другі [redacted] з тих нарад то, що зближається конець комунізму в Росії.

[redacted] російські партії від крайно лівих до монархістичних включно, все ще думають про Україну як про „Юг Росії". дальше автономії вони не сягають, а многі з них думають ще такими катеґоріями, що жарної України не було, нема і бути не може. Цілком таксамо як за часів, Валуєва в сімдесятих роках минулого століття. А славні російські есери, які мали перед кількома місяца зїзд з польськими соціял-демократами в справі цего як вони віднесуться до польського питання коли прийдуть до влади, поступили з українським народом не краще крайних російських чорносотенців. А саме признали Польщі рижську лінію та вісім міліонів Українців на власність. Нікому з тих вільнодумних революціонерів навіть не впало в голову, щоби запитати о слова власника тих земель — представників українського народа. Коли так поступають соціялісти то чого доброго надіятися нам від монархістів, коли вони прийдуть до влади!

На нікого нам не треба надіятися, а тільки вірити в свої власні сили. Російський хаос повинен бути вихіснований на скріплення українського народа. Чим довше він треває тим краще для нас. Скріплена і організована Росія, все одно — чорна чи червона — більше нам страшна чим теперішна.

КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ ЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

ЗГІДНО З УХВАЛОЮ 16-ої КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА

ПРИЙМАЄТЬСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ В КВІТНИ, МАЮ І ЧЕРВНИ 1925 Р.

ВСТУПАЙТЕ І ДРУГИХ ЄДНАЙТЕ ДО У. Н. СОЮЗА.

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

АМЕРИКО! СПОВНИ СВІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВЯЗОК.

(Надіслана стаття).

II.

Коли взяти від увагу факти наведені та відповідно освітлені в першій частині отсеї статі, то з того всього виходить, що Поляки і справді таки дрожать о шкіру свого „моцарства" і що **теперішна хвиля, то власне хвиля така, на котру ми вже від кількох літ ждемо, бо власне тепер можна знову перед ширшим світом вийти з нашими неперестарілими правами проти рабівництва нашої державности, нашої Рідної Землі!**

Та знов виходить таке, що хвиля та застає нас неприготованими! Правда — **заграницею жне на щастя президент нашої держави зі жмінкою своїх співробітників.** Але якіж засоби матеріяльні має він до своєї розпорядимости, чи він є в можности вислати своїх повновласників бодай до всіх головних міст тих держав, що тепер у світовій політиці грають на першій скрипці і фактично про всьо рішають? Деж **наші дипльоматичні заступники в Англії, у Франції, в Римі, у Бельгії?** Нема, бо нема защо їх посилати, бо **край** винищений голодом і податками мусить вести завзяту боротьбу **о рідну школу** та о инші найблищі потреби і не може ще давати на заграничну політично-дипльоматичну роботу!

Одинока надія на Америку то є на земляків наших, що живуть в Америці. З Америки приходила все поміч для визвольних змагань Італійців, Поляків, Чехів, Ірляндців, Литовців і инших — **але щож то знову за такий якийсь незвичайний нарід ті Українці,** що в такій власне хвилі, коли відвічному ворогови їх Вітчини найлегше завдати кріпкий удар і **причинитися до визволення Рідної Землі,** що власне в такій хвилі він мов води в рот набрав, а **свої мошонки на десять спусків позамикав?!** Чи так дуже сподобалася йому неволя його братів і сестер а нераз і дітей в Ріднім Краю і під ляцьким безпощадним буком? **Чи й справді у взаїмнім жертю та низкій, глупій сварці затратив він вже всяке почуте обовязку тай послідні окрухи любови до волі, до независимости?**

„Гей! **Братя американські Українці!**

Що сталося з Вами?

Чейже читаєте бодай англійські часописи, то бачите з них, що в Европі діесь, і до чого там тепер іде! Тай з Ваших таки американсько-українських газет знаєте не про одно діло, тай і краєві часописи до Вас доходять хотя не в такім числі в якім повинні би доходити; **А деж Ваш патріотизм, де Ваша жертвенність на річ визвольної боротьби Вашого народа?!** То тих 311 **долярів народного податку** зібраних в січни цего року поза двома принагідними складками, котрі також много не принесли — то тих 311 долярів **мають бути висказом цілого Вашого патріотизму?**

То значить менше більше ½ доляра на тисячу американських Українців — має бути тим доказом, як то Ви глубоко відчуваєте поневолене Вашої Вітчини, Вашого народа, **як то Ви допомагаєте** одинокому представникови нашої державности **президентови Петрушевичови** у його невсипучих старанях, **щоби справу нашої Вітчини знову видвигнути на порядок дневний світової політики?!**

І чи гадаєте, що наші вороги не читають виказів народного податку в Америці і що вони не сплескали в долоні з радости що пів міліона амер. Українців вложило аж 311 долярів на боротьбу із ними? Вони чейже читали і те, що в тої великанських інвалідів, і на голодуючих письменників і на другі біжучі доконечні потреби, так що для уряду Петрушевича не лишилося і цента?! Так — вороги наші всьо то добре знають і росте в їх затвердлих серцях дуфність в їхні сили, котрі є лиш тому великі, що Ваші, Братя, сили є слабі, і **що Ваші серця не оживотворює любов до Вітчини така велика, як великою є її недоля!**

Але чейже вже час прийти до себе, опритомнитися, вдарити себе в груди і **покаятись перед Рідним Народом!** Однакож те покаяне має бути чинне, не на словах, але **на ділах!**

Преціж бачите самі, що боротьба о визволене не може іти наперед, коли не буде **заграницею такої національної власти,** котра — сама вільна від ворогів — могла би з цілою енергією викривати перед цілим світом їх надужитя і злотровства та ставити всім перед очи, що доси не буде і не може бути в Европі мира, доки наш народ буде порабочений, а безличний окупант не буде **відігнаний** у свої властиві, природні границі! **І таку власть ми на щастє маєм, бо маємо невсипучого президента нашого послідного свобідного парляменту** і лише треба достарчити йому відповідних **засобів матеріяльних,** щоби він міг число своїх співробітників побільшити, щоби міг розіслати своїх представників до світових столиць та видавати на ріжних чужих мовах інформаційні часописи та брошури. Без такої роботи діло наше наперед не піде і ті уряди чи народи, що навіть хотіли би нам допомогти — не будуть прямо знати, о що нам ходить, в чім наша кривда, а в чім брехня на боці наших ворогів!

Наші патріоти сидячі в краю не можуть такої служби робити, бо над ними висить бук польського поліцая і вони можуть що найбільше достарчувати нашій владі за кордоном лише потрібних матеріялів. Ось берім найновійший приклад: **Священиче Товариство св. Павла в Галичині** внесло до Союза Народів в Женеві жалобу по причині ріжних надужить **польського уряду.** Але той уряд не дав довго ждати на свою резолюцію: **він розвязав попросту те товариство** що посміло жалуватися перед Союзом, що власне має усувати міжнародні боротьби і тертя. Такий поступок польського уряду варт і справді найвищої похвали з нашого боку, бо він компромітує власне як не може лучше сам той уряд. Но! алеж це мусить хтось використати, цей факт мусить же хтось по культурнім світі розголосити. Але хтож це зробить, як не наш президент, зі своїми співробітниками? З краю ніхто достойний довіря за границю не виїде, і не попалить за собою мостів. Всяке „густоване" у тім напрямі є цілком наівне і нічим неоправдане. **Край на жаль навіть „Верховної Ради"** не може зложити, бо ріжні „всекуранти" в роді Левків Бачинських до цего не допускають — **але він з повною надією глядить на свого призидента,** хоч на жаль не може йому дати відповідної помочи матеріяльної. **І тут лиш наша американська іміграція може допомогти, але** в ній мусить вже раз розбудитись сумліне, і вона мусить раз вже собі уявити, що значить у **таку важну хвилю, коли дах над головою Польщі валиться** а найпевнійші підпори (навіть Франція) починають хитатись, що значить в таку пору **відмовляти начальникови своєї держави матеріяльної помочи!**

Досить Братя зневіри!

Досить колотнечі і взаїмної пакали! **складки, збирайте народний податок, та висилайте до „Обєднання" з виразним зазначенем, що зібрані гроші мають бути вислані Президентови Петрушевичови на його дипльоматично-пропагандистичну роботу!**

Чи гадаєте, що професор Баш, що **Льойд Джордж** були би виступили з такими острими закидами проти Польщі, коли би не інформаційна праця **дра Петрушевича** та його співробітників?!

І еще одна, дуже важна увага з мого боку:

Між Урядом Президента, краєм а Іміграцією мусить бути стала злука, мусить іти безперервний електричний ток інформаційний. Є ним

„Український Прапор"

орган нашого уряду. Стоїть він лише **1 доляра** на рік, і справді було би соромом, коли би кождий, що зве себе патріотом навіть такої малої суми не вислав, щоби мати все **відомости з першого жерела** як наша справа стоїть.

Збираючи отже складки і податок — збирайте також і по 1 долярови передплати, та висилайте на адресу:

"UKRAINSKYJ PRAPOR"
in Berlin-Schoeneberg
Eisenacherstraße 53IV,
Europe, Germany.

Не унивайте Братя! Не упадайте на дусі! І еще не вмерла козацька мати, коли лиш її сини будуть точно виповняти свої обовязки зглядом Неї!

Кирило Т.

P. S. В послідних часах президент Петрушевич зааганжував на референта справ заграничних **Др. Романа Перфецького,** голову зах. ук. Товариства ліги націй, що доси жив у Відни. Щоби спаралізувати його заграничну діяльність Ляхи радо виставили би йому пашпорт на поворот до краю. Тим більше отже мусимо цінити його патріотизм і посвяту, що хотя він яко адвокат мігби жити дуже [redacted] у Львові зі своєї канцелярії — він преці палить всі мости за собою і приймає покликанє з боку Президента Петрушевича і іде до нього до Берліна, щоби без всякого сталого обезпеченя матеріяльного — обійняти такий відповідальний уряд. Можемо мати узасаднену надію, що його незвичайна роботячість, солідність і розвага незвичайно причиняться до скуточности акції нашого Президента.

К. Т.

БРЕХНІ НАЛЕЖИТЬСЯ ПОЛИЧНИК

(Допись з Бруклина, Ню Йорк).

Кождий член Українського Народного Союза, що або як гість або делегат був на 16-тій Головній Конвенції, яка відбулася в Рочестері від 6. до 11. квітня, міг як найкраще пізнати, як розвивається наша організація. Се було видно зі звітів головних урядників Укр. Нар. Союза, відтак з довгих дискусій, а наконець зі запалу, з яким делегати конвенції ухвалювали старому урядови вотум довіря. Хто бачив, як делегати розбирали кожду справу, як вони точно починали засідання о 8. годині зрана та радили до 1, а відтак від 2. до 6, той знав, як твердо стоїть наша організація. Хто **слухав** добре нових організаційних плянів та знає добре про ті нові поліси, які заведено на сій конвенції, той мав гарну вістку для свого відділу, для членів і для їх родин. Коли конвенція кінчилася в суботу, по цілотижневих нарадах, делегати заспівали народні гимни, то, хоча помучені, вони дивилися з великою вірою в будуччину своєї організації й нашого Українського Народного Союза.

Але відай якраз ся пісня, в котрій кажеться, що не пора Москалеви служити, занепокоїла тих, які ведуть наш народ на службу Москві, бо зараз по конвенції наші новочасні москвофіли висипалися в своїх „Вістях" аж двома довжезними статтями на конвенцію і на Український Народний Союз. Я газети їх не купую, і що вони там собі пищуть, я не читаю. І сим разом я був би не знав, якби вони не були прислали мені свою писанину зовсім даром до моєї хати. Як зачуваю, вони робили таке саме й другим. Видно, що мають звідкись богато гроший на свою агітацію.

Розгорнув я і став читати. Що там написано, тогоби й за десять газет не спростував. Там брехня на брехні іде, і ще брехнею поганяє. Подам лишень кілька примірів.

Там пишеться, що на сій конвенції вперше побідила „поступова", себто комуністична думка, бо конвенція приняла більшостю голосів правність кількох комуністичних делегатів. Се перша велика брехня, яка має на ціли виробити враження, що комуністи на конвенції віднесли якусь побіду. На ділі на конвенції ніхто про правність комуністичних делегатів не говорив. Як на кождій конвенції, так і на сій, ходило о те, чи признати правними делегатами членів, за котрих були деякі сумніви. Декотрі з тих сумнівних делегатів може й були комуністи, але тут не ходило о їх комунізм, а їх правність. Як хтось з урядників говорив проти їх приняття, то не тому, що ті сумнівні делегати комуністи, а тому, що вони сумнівні. Були зрештою одні урядники за признанням тих делегатів, а другі проти. Тому говорити про якусь машину тай про побіду над машиною може хиба людина, що не рахується з

Сиплються відтак далі подібні комуністичні правди за порядком. Пишеться приміром грубими буквами, що делегати підносили закиди про неправно виасигновані гроші на бонди Петрушевича. Тимчасом сю справу простогнав запит всего один нюйорський большевик, а коли фінансовий секретар відповів йому, що на бонди Петрушевича давав гроші не лишень Український Народний Союз, але й 85 процентів членів Союза, то делегати кричали, що не 85 процентів, а 95 процентів, а коли урядник сказав, що повинні були дати 100 процентів, то є всі члени, то ціла конвенція загула такими оплесками, що большевицький бесідник сів тихше води, низче трави.

Пишеться, що конвенція не довіряє джерзисітській кліці, а тут на конвенції не один і не два делегати пятнували сю балаканину про джерзисітську кліку як подлу й шубраву агітацію, на яку члени Українського Народного Союза вже нездадуть ловитися. Члени знають, що всі головні урядники мусять працювати в головній канцелярії, яка є в Джерзи Сити, і що вони мусять працювати разом і згідно. Урядники так і працюють і члени з того вдоволені, що їх урядники годяться зі собою, а не викидають один другого, як се робиться по других організаціях. Члени з тої згоди межи урядниками вдоволені, бо від сього росте організація в члени й маєток. Так розуміють справу й делегати, і на се вони дали доказ, коли вони вибрали подавляючим числом голосів кождого урядника, котрого большевики й другі невдоволені називають членами кліки. Делегати знали, що зі слів большевиків говорить зависть. Вони самі хотілиби мати в себе громадку людий, які своєю згідною політикою моглиб робити тільки, що робив наш уряд. Пишуть Вісти, що на конвенції було двох прихильників комунізму, як головних урядників, а що ті комуністи могли зробити?

Правда, що Вісти написали, що Український Народний Союз затрясся аж до самих основ від комуністичної резолюції про напрям Свободи. Як вже пишеться про трясенне, то чому не написати, що трясласе не одна конвенція й джерзисітська кліка, але й цілий Союз, увесь Рочестер і ціла земля? Як виглядало се трясення? Ось так, що один большевицький симпатик прочитав вироблену резолюцію за попиранням в Свободі радянської України, а коли прийшло до голосовання, то большевики кричали, що за нею є 60, але на сали найшлося всего 29. Отже як на 360 делегатів 30 заявиться за чимнебудь, то вже конвенція трясеться? Може справді трясеться, але хиба зі сміху над большевицькою безсильностю.

Пишучи про се, большевицька газета зовсім поплуталася. гатів, зложнеа з яких 30 осіб, хотіла звести Союз на комуністичну дорогу, а відтак пише, що за резолюцією піднялося 65 голосів, щоби напятнувати, а не додала до того лишень ні того, що всіх голосів було 29, ані не сказала, що відтак конвенція майже одноголосно заявилася за задержанням дотеперішного напрямку Свободи, і не сказала, що навіть той пан Бартків, котрий ставив большевицьку резолюцію, заявив виразно по голосованню, що він годиться на резолюцію більшости.

Я не буду вже додавати нічого про всякі особисті закиди большевицької газетки проти ріжних урядників Союза та конвенції, про визиванки ріжних делегатів, про їх ковнірці тай титули. Лишень дитина може забавлятися в такі визиванки. Я згадую про се тільки тому, бо ся москвофільська наймичка розписується що делегати конвенції запивалися муншайном. Я не скажу, щоби се було зовсім неможливо, щоби хтось справді деколи не напився, але я знаю, що я пяних людий не бачив. Перший і одинокий доказ пиятики я бачу в писанні Щоденних Вістий. Щоби можна написати тільки нісенітниць, тільки неточностий, неясностий і свідомої брехні, на се треба бути хиба або крайним брехуном або послідною пяницею. На се послідне вказувалоби те, що репортерам з нашої конвенції двоілось в очах, коли вони місто трийцять голосів, пишуть шістьдесят.

Яка ціль большевицьких до- [redacted] сковські слуги хочуть похвали- [redacted] шими, які то великі річи вони доконують і як то вони побиваються за Москвою.

Ми, українські свідомі робітники, не дамо зловитися на брехні. Ми вже знаємо, що папір терпеливий і все витерпить, хочби навіть зробити з большевицької невдачі незнати яку побіду комунізму. Ми навіть не гніваємося на большевицьких письменників за їх огидні брехні на нашу конвенцію й організацію. Я скажу отверто, що я дуже радуюся, що большевицькі письменники написали брехню за справи, про які ми знаємо, як вони маються. Коли вони брешуть про річи, які бачило своїми очами півчверта сотки людий, то ми вже знаємо, яку віру давати большевицьким писанням про той большевицький комісарський рай, котрий вони так вихвалюють у своїх газетах, а котрого з них ніхто не бачив, бо кождий з тих письменників боїться й носа показати в той рай, який нам так сильно захвалюють.

Свідомих членів Українського Народного Союза большевицькі брехні не здержуть від дальшої роботи для нашої дорогої організації. Вони нас лишень заохотять до ще більшого завзяття. Ми вже говоримо собі на ті писання: „Видно, що ідемо, коли Вісти брешуть".

Григорій Бардак.

Заходом Кооперативного Союза „Українського Н. Дому"
— відбудеться —
в Неділю, дня 17-го мая с. р. о 3-тій годині пополудни
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ 217-219 ІСТ 6-та ВУЛИЦЯ, НЮ ЙОРК, Н. Й.

ДРУГЕ З РЯДУ НАРОДНЕ ВІЧЕ

в справі будови Величавої Української Хати в Ню Йорку.

Громадяни і Громадянки:— Кому дорого своя хата, хто розуміє її значінне і кому лежить добро нашої іміграції, хай не відмовить присутности на [illegible] вічу.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 3, повідомляе всіх своїх членів, що звичайний мітинг відбудеться дня 15. мая 1925 року, о годині 7.30 вечер, в гали церковній на Савт Стр. Проситься всіх членів щоби явилися на той мітинг позаяк суть важні справи до полагодження. — Мих. Голубець, предс.; Василь Грега, кас.; Василь Тулевич, секр.

ДЖЕРЕЙКА, Н. Й. Бр. св. Юрія, від. 160, повідомляе всіх членів як місцевих так і позамісцевих, що річний мітинг відбудеся дня 16 мая 1925 р. в гали під числом 66 Чорбч улиці. Тому взиваесь всіх, щоб почули звіт, котрий буде здавати уряд за перейшлий рік; також наступить вибір нового уряду на будуче. Кождий член обовязково повинен явитись на мітинг бо в противнім разі буде підлягати карі: член $1.00, а урядник $2.00. Довгуючих членів проситься вирівнати довг залеглий до кари, бо коли член не вирівнае свого довгу то після ухвали тратить право бенефіту. — М. Д., секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, подае своїм членам до відома, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 16-го мая, о годині 7.30 вечером, в гали У. Н. Дому, під ч. 217-19 Е. 6-та ул. Проситься всіх членів явитись на ті збори, бо суть важні справи до полагодження. — Н. Ковбасюк, секр.

ІСТ ЯНГСТАВН, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляе всіх своїх членів і членкинь місцевих і позамісцевих, що звичайний мітинг відбудеться в неділю дня 17. мая о год. 2-ій пополудни, в гали парафіяльній під ч. 64. 12-та улиця. Проситься всіх членів явитись на сей мітинг і послухати звіту делегата з 16. конвенції У. Н. С. Рівнож члени, котрі довгують, щоби прийшли і вирівнали свою належитість. — Іван Клюс, предс.; Стефан Стахура, кас.; Мих. Сорока, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Сестр. Любов, від. 37, повідомляе всіх своїх Сестрів місцевих, що мітинг відбудеся 17-го мая на гали Укр. Нар. Дому межи Фултон і другою ул., о 2-ій год. пополудни. Проситься усі Сестри щоб явились, бо суть важні справи до полагодження; маесь вибрати робітників на баль. Не явившася сестра підлягае карі 50 ц., а урядничка $1.00. — Анна Горін, предс.; Зофія Фуртас, секр.; А. Огар, кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляе своїх членів місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 16. мая с. р. точно о годині 8-ій вечером, в Укр. Нар. Домі, 217 Іст 6-та ул. Ню Йорк. Обовязком есть кождого члена явитись на зборах, буде справозданне делегата з 16-тої Гол. Конвенції У. Н. Союза. Рівнож пригадуеться інтересованим, що після ухвали 16-тої Гол. Конвенції будеться принимати членів до У. Н. Союза без вступного, а до Братства після статута. Неявившийся член на зборах підлягае карі після ухвали. — Іван Солтис, предс.; Николай Марків, секр. рек.

КОЛДЕЙЛ, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 201, повідомляе своїх членів, що надзвичайний мітинг відбудеться в неділю, 17. мая 1925, о 2-ій годині пополудни в Поблик Скул на Філіп Ст. Проситься всіх членів, явитись як один. На мітингу будесь принимати нових членів без вступного до У. Н. Союза. Взиваесь довгуючих членів, щоби явились на мітинг і вирівнали свій довг, бо впротивнім разі будуть суспендовані з Братства і У. Н. С. — Гр. Борецький, предс.; Мих. Микитишин, секр.

ТРОЙ, Н. Й. Пригадуеться всім членам і членкиням Бр. св. О. Николая, від. 191, що звичайний місячний мітинг за місяць май відбудеться 17-го мая 1925 р. о год. 1-ій пополудни в галі української православної церкви, при 3-тій стр і Монро. На сім мітингу, окрім вкладок, будемо рішати справу про пікнік, котрий мавби відбутися дня 30. мая в суботу пополудни в Олекси Ковальчика на фармах. Прийдіть всі то і ліпше порадимося, в який спосіб можна би братську касу збільшити. — Іван Ткач, предс.; Михаїл Бучак, кас.; Панько Джинджиристий, секретар.

МІННЕАПОЛИС, МІНН. Тов. Зап. Січ, від. 385, повідомляе, що місячний мітинг товариства відбудесь о 1-шій годині пополудни в неділю, дня 17. мая в гали церковній під ч. 312 — 6th Ave. N. E. На порядку нарад е важні справи до полагодження. Обовязком кождого члена прибути на сей мітинг і проситься членів може котрі мають своїх знакомих, а еще ненележуть до У. Н. Союза, щоб привели зі собою на мітинг і вписали в ряди У. Н. С. — Йосиф Греськів, предс.; Микола Бойко, секр.

ЛІТЛ ФОЛС, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 330, повідомляе своїх членів місцевих і позамісцевих, що мітинг відбудеться в неділю дня 17-го мая 1925 о год. 2-ій пополудни в гали Івана Коцюбинського під ч. [illegible] St. Проситься членів щоби явилися на мітинг бо на минулім мітингу було мало членів, то проситься троха ліпше дбати про мітинги. На минулім мітингу богато членів зістало суспендованих, то їх проситься нехай прийдуть і вирівнають свої вкладки то будуть наново приняті. — Ев. Швайковський, предс.; Ів. Кольковський, кас.; Т. Стрипек, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляе своїх членів і членниць, що мітинг звичайний відбудеся в неділю дня 17. мая 1925 р., о другій годині пополудни в гали церковній під ч. 127 Парк улиця. Просимо всіх членів і членниць як місцевих так і позамісцевих прибути на сей мітинг, як рівнож діти з молодечого департаменту, бо будемо здіймати фотографію з Товариства, котра буде поміщена в календари У. Н. Союза на рік 1926, тож кождий повинен старатись бути в рядах на фотографії, та мати памятку. Рівнож і нові кандидати, котрі хочуть вступити до У. Н С. нехай прийдуть, тепер якраз нагода вступити без цента кошту. Пригадуеться довгуючим членам нехай уже раз вирівнають свої залеглости, бо в противнім разі поступиться після статута. На порядку нарад справозданне делегата з Конвенції і потверджене ухвал з минувших двох місяців, котрі будуть читані, тож просимо явитись на означений час. — Мих. Довгий, предс.; А. Лисак, секр. фін.; В. Березіцький, кас. Н. Хабінець, секр. рек.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільськ Січ, від. 8, подае до відома, що мітинг буде в неділю, дня 17. мая, о годині 3-тій пополудни, в гали Укр. Сітезен Клюб під ч. 17 Washington St. На сей мітинг повинні прибути всі члени з причини важних справ. Перше справозданне делегата з 16. конвенції, друге плаченне місячних вкладок, трете справа прогульки, котру Т-во готовить устоїти в місяци червни с. р., четверте організоване нових членів до Т-ва і У. Н. Союза без вступного. Присутність кождого члена пожадана так, щоби потому члени не нарікали, що я небув на мітингу, бо яка ухвала зайде в Т-ві так кождий член мае її повинуватися. Неявившийся член буде караний після ухвали. — В. Мадзій, предс.; С. Пилипишин, секр.

ТАУНТОН, МЕСС. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122, повідомляе всіх своїх членів, що звичайний мітинг від 2.30 пополудни, в домі товарища Ілиї будеться в неділю, 17. мая с. р., о год. Давидчука під ч. 270 Миделборо Еве., Іст Тайнтон, Месс. Обовязком кождого члена явитись, бо суть важні справи до полагодження. Неявившийся член буде караний після ухвали Товариства. — Г. Мудрик, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляеться членів Бр. св. Георгія, від. 239, що мітинг відбудеться в неділю, дня 17. мая с. р. зараз по Службі Божій, в гали А. У. Горожан, під ч. 347 Норт Френклин ул. Проситься кождого члена, щоби явився, бо суть дуже важні справи до полагодження, а довгуючі члени нехай вирівнають свої вкладки, бо в противнім разі поступиться з ними після статута У. Н. С. Також пригадуеться членам, що на сім мітингу делегат здасть справозданне із 16-ої Конвенції У. Н. Союза. Дальше пригадуеться членам, що [illegible] приступаеться без вступного через три місяці (цвітень, май і червень). Котрі члени ще не вступили тепер мають нагоду се зробити. — Ів. Хмелик, предс.; А. Тоганчин, кас.; Ів. Писечко, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляеться членів Тов. ім. Ів. Франка, від. 83, що звичайний мітинг відбудеся в неділю дня 17-го мая с. р. о год. 1-шій попол., в гали Тов. Укр. Ам. Горожан під ч. 847 Н. Френклін ул. Після ухвали 16-тої конвенції будеться принимати членів до Союза без вступного. Длятого хто бажав би вступити, нехай прийде на збори. Довгуючі члени як не вирівнають своїх вкладок, будуть суспендовані. — Р. Карайл, предс.; Р. Карбівник, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляе всіх своі хчленів, що мітинг відбудеться в неділю, дня 17. мая в гали українській на Карбон ул. Проситься всіх членів, щоб явились на той мітинг, бо буде вибір нового касіера. Як відомо всіх членам, що бувший касіер зрезигнував. Рівнож делегат здасть справозданне з 16-тої гол. конвенції У. Н. С. Кождий член повинен вирівнати свої залеглости, бо инакше поступиться після статута У. Н. С. Як вам відомо в часописи Свободи, на 16. конвенції ухвалено ще на три місяці принимати членів без вступного, то жчлени повинні використати сю конвенційну кампанію та привести своїх знакомих, котрі еще не є членами У. Н. С. — Роман Каплун, предс.; Рафаїл Остапчук, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Йоана Хрестителя, від. 76, повідомляе всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що місячний мітинг відбудеся в суботу, дня 16. мая 1925, точно о год. 8-ій вечером. Порядок нарад: справозданне з балю і делегат здасть справозданне з 16. ковенції. Пригадуемо кУраїнцям, хтоб хотів вступити до нашого відділу, то будемо принимати без вступного, тож користайте з нагоди і вписуйтеся до нашої славної організації бо се найбільша запомогова організація. Пригадуемо членам, що хто не заплатить сего місяця своеї вкладки, на другий місяць мусить заплатити 25 ц. більше. — Олекса Лисак, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляе всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що звичайний мітинг відбудеться в неділю, 17. мая, о годині 1-ій пополудни в гали церковній під ч. 645 Roosevelt Ave. З нагоди відбувшоїся 16. конвенції У. Н. Союза будесь принимати нових членів і дітий без вступного. Тож нашим обовязком отсю нагоду використати і привести як найбільше нових членів, котрі колись подякують нам за добру раду, що приступили до У. Н. Союза. — Гр. Волянський, предс.; Й. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Отсим повідомляеться членів Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, що місячний мітинг відбудеться в неділю, дня 17-го с. м. о год. 2-ій пополудни, під ч. 237 Hope Ave. Проситься членів прибути на сей мітинг позаяк минувшого мітингу явилось мале число членів і тому всякі справи остали неполагоджені до слідуючого мітингу. Рівнож делегат [illegible] здасть справозданне з відбувшоїся конвенції, бо минувшого мітингу не було перед ким звдавати. — [illegible], голова, О. Свитак, дисар.

ПОЗІР! ST. LOUIS, MO.! ПОЗІР!

Братство св. Володимира, від. 179 У. Н. Союза, повідомляе своїх членів місцевих і позамісцевих, як також наш тутешний загал, щоби прибули на **МІТИНГ І БАЛЬ**, котрий відбудеться в неділю, **дня 17. мая зараз по Службі Божій, а Баль о годині 3-тій пополудни, в галі Народного Дому при 1523 Hickory St.**, На мітингу і Бали будесь принимати нових членів до У. Н. Союза без вступного. Отож дорогі Братя і Сестри, не тратьте тої нагоди, а приходіть на сей мітинг і Баль і записуйтеся в члени У. Н. Союза, бо то одинокий Батько і опікун, котрий несе поміч в вашім нещастю. Ми тут не хочемо згадувати поодиноко за щирі помочі, які він ніс і несе, але Ви самі чули і чуете щодня від других, як У. Н. Союз дае запомогу своїм членам і їх родинам в їх горю та нещастю. В часі Вашого невилічимого каліцтва або хороби Ви і Ваша родина дістае подвійну запомогу, то е тисяч долярів запомоги за життя, а тисяч долярів посмертного, або таку суму на яку Ви записалися. Се є ухвалено 16-ою конвенцією У. Н. Союза в Rochester, N. Y.

Тут також при тій нагоді Братство св. Володимира повідомляе своїх членів місцевих і позамісцевих, щоби явилися в Народнім Домі **дня 24-го мая перед 8-мою годиною в неділю рано**, де зберемося і разом пійдемо привитати нашого Вдостойного Гостя Преосвященого Владику, котрий приїде до нас на велике торжество посвячення нашої церкви в Стц Луіс, Мо. Неявившийся член заплатить доляра кари, а урядник два доляри. — За Уряд: Михайло Дмитришин, пр.; Тимко Шпить, секр. 110

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

Lehigh Valley Railroad
EXCURSIONS
MAUCH CHUNK
"The Switzerland of America"
На Декорейшен День
Субота, мая 30-го
і Неділя, червня 14-го
$2.40 ЗВОРОТНИЙ БІЛЄТ
Білети добрі лишень на прогульковім трені, [illegible] Eastern Standard.
Лиш. Ню Йорк 7.37 A. M. (Hudson Terminal only). Лиш. Джерзи Сити 7.50 A. M. (Exchange Place Station). Лиш. Нюарк 8.20 A. M. (Elizabeth і Meeker Aves.). Прогульковий трен вертаеся з Mauch Chunk 5 P. M.
HAZLETON
Неділя, мая 24-го
і Неділя, червня 21-го
$3.50 ЗВОРОТНИЙ БІЛЄТ
Білети добрі лишень на прогульковім трені.
Лиш. Ню Йорк 6.22 A. M. (Hudson Terminal only). Лиш. Jersey City 6.35 A. M. (Exchange Place Station). Лиш. Newark 7.05 A. M. (Elizabeth і Meeker Aves.) Прогульковий трен вертаеся з Hazleton 6 P. M.
Тикети до набуття в Exchange Place або Journal Square. Телефон Інформаційного Бюра Montgomery 7000.

ДОПИСІ.

З БРУКЛИНА, Н. Й.

Організація америк. горожан Українців.

Дня 26. м. м. (в неділю), в Бруклині, відбулося в церковній гали при 5 Норт Стріт віче америк. горожан українського роду скликане тамошною Лігою амер. горожан укр. роду. Доси Ліга ся мала около 20 членів та займалась головно помочю старому краеви. Ціхою віча було придбати нових членів та звернути їх увагу на тутешні політичні і громадські справи. Проводив голова Ліги о. Лотович, який в теплій промові вказав на те, що всі живучі в Америці Українці повинні стати американськими ситизенами, брати участь в громадських та инших виборах, аби мати вплив на управу міста чи стейту. о. Лотович повідомив присутних, що робиться заходи, аби утворити юнію ситизенів ріжних славянських народів та Литовців в тій цили, аби спільно вибирати олдерменів та взагалі разом іти при виборах і взаїмно підпирати своїх кандидатів. Другий бесідник др. Цегельський вияснив користи з ситизенства, а які некористи та шкода з того, як наші люди остають форенерами. Потім промовляли ще п.п. Мих. Заверуха, Ілля Малик, Іван Кравчук, Григ. Бардак та Лука Кізь. Ухвалено розвести агітацію аби Українці брали ситизенські папери та вписувались до „Ліги ситизенів укр. роду, а Ліга поможе їм вибрати ті папери. На місци вписалось около 20 нових членів.

Щомісячні збори сеї Ліги відбуваються в першу неділю по 1-ім о годині 12.30 в полудне в церк. гали під ч. 162 Норт 5 Ст. Кожен може прийти та дістати пораду, як стати ситизеном. Там виповнять папери, поучать та дадуть поручників в разі потреби. Кожен свідомий [illegible] повинен стати американським ситизеном а не оставатись чужинцем собі на шкоду.

Америк. Ситизен.

Сим подаеться до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість мае бути прислана враз з даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошення мае 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення чи оголошень.

Адм. „Свободи".

НЕБУВАЛЕ. У НАС ДІСТАНЕТЕ
ПОРАДНИК ЛІКАРСЬКИЙ
з многими ілюстраціями - Ціна за книжку 20ц.
Замовлення разом з грішми посилати на адресу: „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ

Послідний Ногай.

(Історичне оповіданне).

(Свобідно за Купером)

(6)

— Ся ворожба взагалі нічого не варта, — думав. — Коли доси не сповнилася, коли вже триста років висить у воздусі, то вже крайна пора забути про неї. Лише морочила пару поколінь Ногаїв і до нині морочить... Найбільше мого батька. Через віру в ту ворожбу ми не маемо постійного даху над головою... Через неї ми відчахнулися від нашого народу, полюючи за химерою... Через ту сліпу віру батька, що для мене призначена царівна, я й оком кинути не можу на иншу. Ти не для такої, каже батько, бо вона лише козачка... Я думаю навпаки... що то у неї зависокі пороги на мої ноги. То вона мае право сказати, що я тільки Татарин... Ще й бездомний волокита. Що з того, що мій прадід був могутнім царем коли я ним не е? Не е і не буду, бо як ворожба каже, насамперед мусіла би полюбити мене і мені віддатися якась з царського роду, котра вже кількох літ безуспішно розшибаетеся.

— Буде, сину, буде. То не мусить бути донька турецького султана, або німецького цісаря Аби тільки в її жилах кров якого старого царського роду. Тільки терпеливости і не задивится, як се я зробив, як се зробив мій дід і мій прадід, на иншу.

Коли так син і батько розмовляли, Тихоліз пішов до другої печери і розбудив Крису, котрий лежав поперед входу, загативши собою приступ до дівчат.

— Вставай козаче та розбуди дівчата. Пора в дорогу. Як тільки попоїмо, та Мурат і Гамер допевняться, що по обох сторонах нема ворогів, притягну човен.

До Тихоліза приступив Мурат і шепнув йому стурбований:

— Гамер того збудив нас, бо чув, що коні тричі іржали.

— Мабуть вовки занюхали добичу і крутяться кругом скали, на котрій я захистив коні.

— Коби то вовки! І я так зразу гадав. Але Гамер запитаний сказав, що в тих кінських голосах не дочув трівоги.

— То погано! Хиба кінь занюхав коня?

— І я так думаю. Мабуть за нами погоня татарських верхових. Тяжко буде вихопитися відси. Найгірше се, що у нас мало пороху. Хоч є ще три луки, то стріл також не богато.

— Як то Яман з товаришами, то вони безпечно вже на скалі біля наших коний, — замітив Гамер. — Вилізу на скалу подивитися. Як вони справді там, то побачу їх.

— Нам на всякий случай треба втікати, — додав Тихоліз. — Хоч би Ямана ще не було тут, то наші коні своїм іржанием покажуть йому дорогу до нас. Ти хлопче лізь на скалу, я піду по човен.

Тихоліз щез за скалою, Гамер став обережно лізти на скалу. В хвили, коли його голова висунулася понад вершок скали, гукнуло кілька стрілів. Не влучила ні одна куля, бо Гамер побачивши ворогів на скалі де були коні і близше на березі, не ждав аж його возьмуть на мушку. Схилився і сальва загреміла аж тоді, коли його голова вже була за скалою. В тій хвили гукнув стріл пару кроків від скали. Йому відповів пекольний рев напасників. То Тихоліз, що тягнув човен до скали, побачив на березі ворогів саме тоді, коли вони свої мушкети звернули на Гамера. Мушкет Тихоліза гукнув і один Татарин, поцілений в чоло, впав коміть головою з кручі в ріку. Покрутився, бо під скалою була крутіж і поплив за водою.

Його думку перебив якийсь дивний голос, неначе з низу ріки. Схопився, вихилив голову за скалу і став наслухувати. Голос повторився знов. Гамер догадався, що се. То заіржали коні. Першим разом не пізнав того, бо з тим голосом коний мішався гик і шум водопаду.

— Ті коні готові навести на нас яку біду, — подумав. — Ліпше було порізати їх і покидати в ріку. Хто знае, чи й так не треба буде провести дівчата пішки.

— Коли іржанне ще раз повторилось, Гамер пішов збудити батька і Тихоліза.

Мурат витягнув кости і глянувши на зоряне небо сказав з докором:

— Вже пора в дорогу. Ти чому не збудив мене раньше, щоби я провартував решту, а ти щоби також проспався троха?

— Я був би й так не зажмурив ока. Мою душу весь час морочила та царівна, котру ви мені обіцюете, за котрою від кіль-

Тепер заговорили рушниці Ногаїв і Криси. Стріляли з першої печери крізь щілинки в скалі.

— Ти хлопче марнуеш порох, — промовив Тихоліз, приступаючи до Гамера. — Забоґато сиплеш. Тим то й куля йде за високо і через те, що рушниця бе взад, стріл менше певний. Ми замало маемо пороху, щоби його марнувати на непевні стріли.

— Тепер взагалі залишім пальбу, бо вороги вступилися, додав Мурат.

Тишина тривала довшу хвилю. Сонце ще не показалося, але вже було цілком ясно. Хоч як кождий з товариства напружав свій зір, ніхто не доглянув нікого, дідоаревого. Напастники неначе під землю провалилися.

— Може вони вже цілком відійшли? — замітив Криса. — Можеб ми пробували вихоснутися відси?

— Ви ще не знаете тих хижаків. Вони лише додумалися до того, що стріляючи з берегів, не одоліють нас. Відступили тільки на часок, щоби вигадати на нас инший спосіб. Як я рахував, їх е сорок, або й більше. Найпростійший і для них найменше небезпечний спосіб... пильнувати ріку в низу, щоби ми не вихоснулися човном, і взяти нас голодом...

— А то що?! скрикнув, схиливши голову і ховаючи її за скалу. — Гляньте... ось там на водопад. Там, де поріг вищерблений і вода спливае не так стрімко та лагіднійше... Чи тим, неначе коритом, не зсунувся хтось? Він тепер буде в тій спокійній воді між водопадом і нашим островом... О... другий!

— Третий! — скрикнув Гамер — Четвертий!.. Пятий!

Сей пятий був менше щасливий ніж його попередники. Падучи з водою в низ, розчепірив чогось ноги і правою попав у бічну сильнійшу бистрину, котра за ногою потягнула й його цілого до себе і кинула ним сильно на виставучу з води скалу. Він лише раз крикнув і вода понесла небіжчика.

— Ті чорти завзялися за всяку ціну дістати нас, — сказав Тихоліз [illegible] таке. Вони мабуть доглянули сю щербу в порозі водопаду. Смілійші увійшли в ріку понад водопадом, полягали над тою щербиною і дали воді нести себе. Таким способом, хоч поневільно, бо потягнений водою, я перший раз знайшовся тут і відкрив печери в сій скалі... Мабуть жаден більше не мае відваги іти за приміром тих пяти смільчаків, з котрих один вже не е для нас небезпечний. Як їх не прийде більше, то нам не грозить ніяка небезпека. Їх чотири і нас чотири. Маемо всяку зброю, вони хиба лиш ножі... Можеби ми викурили їх відси, не ждучи, аж вони самі наскочать на нас?...

— Вони за тою скалою — шепнув Гамер, показуючи рукою.

— Тепер і я бачу їх. Ладяться наскочити на нас. Я беру на себе першого, ти опікуйся другим, Криса нехай спряче третого. Як би не те, що Мурат мусить лишитися на горі, то можна би всіх чотирех нараз спекатися.

— У мене ще лук, — замітив Гамер.

— Лук тобі не поможе, бо вони так близько, що той що лишиться живий, зараз по стрілах з рушниці буде між нами або пірне у воду і утече. Будемо мусіло ножами завершити діло.

(Дальше буде).

ВСЕСВІТНА ІСТОРІЯ.

Написав Р. Чайківський. — Всесвітна Історія часть І.: старинна історія, стор. 280. — Є се нове видання популярної (за др. Тугецом) Історії, написаної коротко і звязково. В новому сьому виданню богато ілюстрацій. — Часть II.: середні віки, стор. 246. — В сій частині звернено належну увагу на укр. історію, чого дотепер не бувало.. — Часть III.: нові часи, стор. [illegible] — Сей підручник доводить історичні події до 1911. р. Як і в других частинах, так і тут, звернено велику увагу на укр. історію і на кінці додано реєстр важніших історичних дат.
Всі три томи в оправі $[illegible].
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПАТРІЯРХ ТИХОН А УКРАЇНЦІ.

В зв'язі з великою революційною трагедією, якої героем і заразом і жертвою являються народи сегоднішної Росії набрало розголосу й імя патріярха „всієї Росії" Тихона, як представителя і подвижника найчорнішої бувшої цареславної й деспотичної Росії. З нагоди його трагічної смерти дня 7-го цвітня 1925 найчільніщі американські газети з великою симпатією віднеслися до його особи й широко заговорили про його діяльність. Воно й не диво. Адже ж Америка або докладнійше Злучені Держави Північної Америки це найбільше русофільський край у світі. Хоч офіціяльно Америка не визнала теперішнього більшевицького правління, то американська преса і публика відноситься з більшим інтересом ніж де инде в світі до всего що російське в державнім і народнім значінню. Тим то Американці заінтересовані також „російською" церквою, тим більше, що вона являється найбільшою й наймогутнішою з національних церков православного Сходу. Мимоходом кажучи, східна православна церква з давен давна зорганізована на національній засаді в противенстві до інтернаціонального устрою римсько-західної церкви. Особою самого патріярха Тихона Американці зацікавлені ще й тому, що він не лиш був свого часу архиепископом „російської православної місії" в Злучених Державах і Канаді, але зумів тоді піднести значінне цієї „російської" місії й навязати добрі зносини з американськими протестантськими церковними і світськими колами. Він збудив і піддержував між ними живий інтерес до „російської" церкви ввесь час аж до своеї смерти.

Відношення Тихона до Українців.

Наколиб Тихон пробув був російським епископом десь в глубині Московщини, або коли б він був архиепископом в Америці такої церкви, що складалася би з самих Москалів, або колиб він носив був патріярший титул „всея Расеї" до якої Україна вже би була не належала, тоді в нього не було би було ніяких живих чи реальних стосунків до українського народу й тоді то й наш інтерес до його особи був би з цього боку о много меньший і [illegible].

[illegible] часом Тихон, ще перед своїм приїздом до Америки, будучи епископом в Люблині, стояв на чолі епархії, що складалася майже виключно з Українців. Прибувши відтак до Злучених Держав, став він знов начальником православної „російської" місії, яка за виняткоm його самого і ще двох-трох його священників, складалася знов з самих Українців з Галичини, Прикарпаття, Буковини й Великої України. Нарешті ставши патріархом „всея Расеї" в Москві, Тихон знов стрінувся з Українцями. З цієї причини являється прямо обовязком Українців здати собі справу з діяльности бл. п. патріярха Тихона з нагоди його кончини.

Не дивлячись на зверхній миролюбний вигляд, його відношення до Українців було одно й те саме завсіди: рішучо обрусительне. Де він тільки не стрінувся з Українцями, всюди уживав він всего впливу й авторітету свого високого становища, щоб їх зрущити, зробити з них Москалів. Тим то ввесь свій вік був він смертельним ворогом Українців і дуже активно, де тільки міг, стирав українство з лиця землі, щоб й сліду по нім не остало. Очевидно робив він се в „культурний" спосіб, їздячи на славетних трьох китах російського все-славянства: [illegible] правос-лавіє й обрусініе. Нищити [illegible] Українців [illegible] лося йому тим лекше, що по більшій части, головно в Люблині й в Америці, мав він до діла з майже несвідомим українським елементом, який не ставив ніякого опору, а як і противився, то дуже слабо. За те від Тихона патріярхя „всея Расеї" таки на самім початку віддiлилася вся Україна й оголосила себе автокефальною, себто самостійною в церковних справах, якою вона була ввесь час аж до року 1686, значить за весь час своеї політичної самобутности.

Варто, щоби хтось зі старших Українців, по можности з власного досвіду, обізнаних добре з „діяльністю" покійного Тихона серед українського народу, так тоді як він сидів на владичім престолі в Люблині, як і з часів його „начальства" в „російській" місії в Америці та нарешті з часу його патріяршого архипастирства в Москві.

Тихон в Америці.

Та нім це станеться, обмежимося тут на поданю короткого огляду тихонівської місійної роботи в Америці на підставі історичних джерел, що попали нам під руки, як: 1) „Русь и Православіе въ Сѣверной Америкѣ", 1920, протоерея Петра Коханика. 2) „Попики-радикали", Івана Боруха. 3) „Русскіе въ Америкѣ", М. Вільчура, і 4) Розділ „Россійская иммиграція въ Соед. Штатахъ" з книги „финансово - экономическое положеніе Соед. Штатовъ въ 1917 году", 1918, Е. І. Омельченка.

Тихон стояв на чолі православної російської місії з року 1898 до року 1907.

Москалів нема.

Коли Тихон обняв керму московської православної місії, то не було в ній майже ні одного вірного Москаля, а всі вірні це були Українці-виходці з Галичини, Прикарпаття, Буковини й Великої України. Однак масу вірних місії становили Галичане а в Канаді Буковинці. (П. Коханик, „Русь і Православіе і т. д.", стор. 77, 79, 80).

З тих троха родов. Москалів (кромі численних Жидів з Росії), що вже тоді були в Америці, майже ніхто не признавався до православної віри й не належав до місії, а сливе чи не всі вони були сектантами і як такі були зорганізовані в окремі сектантські громади як, штундисти, молокани, духобори, старовірці, соціялісти і ин. Навіть ніхто з московських інтелігентів-імігрантів не хотів належати тоді до московської православної місії. Тодішні московські інтелігенти товаришували радше з Жидами або стронили з сектантами. (Там-же, стор. 82). А як і були декотрі православні з Росії пристали до місії, то все одно це не були Москалі, а Білорусини й Українці, головно з Волиня. (Там-же, стор. 79 і 80 і Вілчур „Русскіе в Америкѣ".

Виходить, що тоді вся власть, сила і значінне московської православної місії — так майже як і тепер — спиралася на Українців. Але яких? Бідних і несвідомих зарібників. Колиб тодішні православні Українці були свідомі, тоді Тихон не мав би був що між ними робити і московської місії зовсім не булоб, бо самі Москалі навіть і не думали до неї належати й її піддержувати. Вже тоді православні Українці, якби вони були національно свідомі, могли тут на вільній американській землі здвигнути свою церковну організацію зі своїм епископом, свобідним від всякого московського впливу.

Вовк в овечій шкірі.

Тихон на Московщині й за кордоном здобув собі не аби яку славу спритного й вельми успішного працівника в своїм [illegible]. Вже з того, що він вся-бив в Америці, бачимо, що він був мудрий і практичний, коли, як так скажемо, з нічого потрапив, зробити щось і то щось великого, наче той біблійний суворий пан, що жне, де не сіяв і збирае де не розсипав. В той час, коли самі Москалі сторонили від московської православної місії тим самим і від Тихона, бо не вважали його приятелем народу, потрапив він за щедрою допомогою царського уряду примилитися до зовсім йому чужих Українців, з єхидним наміром, щоб вбити в них українську душу а натомість насадити московську, і зробити з тих темних, незнаних, здавалосяб, нікому непотрібних бідних зарібників могутне орудіе далекосяглої політики царської Росії. Отже Тихон вмів скористати з української іміграції аж подвійно, бо по перше він її вбив як українську, а по друге зробив з неї позитивну цінність в користь Москви. Вдалося се йому тому, що та наша іміграція була національно несвідома і бідна, незорганізована. На приклад, найстаршій нашій народній організації, Українському Народному Союзови, було лиш 4 роки в той час, коли Тихон почав свою вовчу роботу серед нашої іміграції, а иньших українських організацій крім біля двох до трьох десяток парохій тоді не було.

Тихон виступав сам в ролі спасителя душевного й національного перед бідним українським робітником і представляв Росію й її цареславну церкву як одиноку спасительку українського народу, проповідував „адін народ і адін язик".

Промовляв до Жебрацького Духа.

Тілом і умом здоровий свобідний чоловік нічим в світі не бридиться так дуже як жебранням милостині від другого. Бо й справді й нема нічого більше понижаючого для гідности людини як жебранне. Тим-то всюди в світі бачимо, що лиш безхарактерний раб упідляеся перед будь ким, аби тільки щось дістати, наколи свобідні люди, що з пошаною відносяться до своеї і чужої людської гідности волють впертим власним трудом здобути собі кусок хліба ніж спускатися на чужу дайку або на „панську ласку".

На жаль між тодішньою нашою іміграцією був еще сильно закорінений рабський жебрацький дух, що любив кланятися всякому „панови". І Тихон якраз використовував дуже обильно цю негідну слабість тодішних наших людий. Пригадаємо тут найважніщі приклади. Насамперед що до будови церков. Тихон чи його прислужники приходили до наших людий: „Ви потребуете церкви, однак ви бідні не маете звідки її собі збудувати, але царь Ваш батько Вам збудуе". Очевидно, люди лакомилися на церкву — ніби даровану царем, а в дійсности записану на московську місію і пізніще заплачену в десятеро таки ними самими та топили свої души в московськім багні.

Другий приклад. Відомо, що всякий свобідний народ оплачуе свої організації сам, якіб вони не були, і причиняеться своїми датками в такій мірі, яка би вистарчила на удержанне організації. Тож Українці, що удержували свої рідні церкви, платили й відповідно за треби, щоби удержати священника і иньших церковних служителів. Це Тихонови не сподобалося. А най Українці навчаться вдержувати самі свої церкви, опруться на власних силах, тоді буде трудно або й зовсім не можливо, зискати їх для Москви. Тоді він давай агітувати проти плачення треб. Мовляв „Ваш батько цар дасть Вам священників, що служити муть Вам за дурно". На жаль і на ту жебрацьку вудку далося заманити дуже богато рабських душ наших тодішних імігрантів.

Третий приклад. Замість приглядатися простим і щирим американським звичаям і переймитися ними, наші перші імігранти, хоч крайно убогі, тужили за тим, щоб бачити, як перед ними парадуе панська пиха. Покійний Тихон вмів заграти й на цю струну, щоб привабити наш народ, з виставним блеском і парадою старався він виступати як найчастіще серед нашого народу. Тим то він радо їздив і парадував при основаннях брацтв, церков, на посвяченнях краеугольних камени, церков, дзвонів, іконостасів. При тім давався встрічати з бандеріями, музикою, колінопреклонними поклонами, масовим цілованням рук і т. п. Такими практиками Тихон виховував наші народні маси, що мали нещастя впасти під його вплив, до поважання російського царського церковного панства і до вважання його своїм рідним, а рівночасно вщеплював погорду й зневагу до всього українського, себ-то рідного, споконвіку одідиченого, як до чогось низького й безвартісного, чого треба як найскорше позбутися.

Хто боронив українства?

Сегодня треба з щирою пошаною спімнути тих, що з саможертвою й незломною характерністю не лиш сами опиралися великим спокусам з боку Тихона, але й значну частину українського народу вратували від потопу русифікації тут на іміграції. Тоді видержали вони тяжкі гонення з боку подвижників і керманичів обрусіння. Ще сегодня москвофільські лідери не можуть ім забути, що вони не дали до решти змоскувати наш народ. Тими високоідейними героями і спасителями українства в ті сумні й чорні для нашої іміграції часи були по свідоцтвам самих кацапів так звані ними українські „попики-радикали" Галичини та „Український Народний Союз". („Русь и Православіе і т. д.", стор. 46 і 82 і „Попики-радикали въ Америкѣ Івана Гр. Боруха). „Виною отдаленія большой половины карпаторусского (читай: українського) народа отъ основныхъ идеаловъ русской исторіи въ „украинизмъ", было и продолжае быти карпаторусское (читай: українське) уніятское [illegible] („Русь и Правосл..", стор. 82).

Найновійші Книжки зі Старого Краю

† До характеристики українських правих партій. В. Андрієвський	10	† Україна. Твори. Т. III. П. Куліш	30
† В 60-і роковини смерти Шевченка	10	† Псалтир. Твори. Т. IV. П. Куліш	50
Жах. Збірка оповідань. Бандурист	10	† Огляд [illegible] України. Др. Ст. Рудницький	35
Незабутні. Нариси. Б. Лепкий	15	† Каїн і Авель. Драма. І. Орлов	30
Памяти І. Франка. Зібрав З. Кузеля	10	† Українська справа зі становища політичної географії. Др. Ст. Рудницький	50
З минулого. Т. I. В. Андрієвський	50	† Словар української мови, повний, в двох томах кишенкового формату, Б. Грінченко, в оправі	6.00
Українська літературна мова й правопис	10	† Російсько-український словар в 1 томі в кишеньовім форматі, Уманец і Спілка, в оправі	3.00
Енеїда. Твори. Т. I. І. Котляревський	45	† Струни. Антольогія української поезії від найдавніших до нинішних часів. Влаштував Б. Лепкий. 2 томи	2.75
Наталка Полтавка і ин. Твори. Т. II. І. Котляревського	25	† Оповідання з Всесвітної Історії. Ол. Барвінський, в двох частях	80
† Славянський світ в його минулому й сучасному. Д. Дорошенко 1.50, в гарній оправі в пів полотно з картою Славянщини	2.00	† Основи Пластунства (скавтінг), О. Яремченко	10
† Спомини [illegible]	30	† З минулого, I. В. Андрієвський, в пол. оправі	1.50
† Життя й відносини на Радянській Україні. І. Герасимович	20	† Вибір Творів, Яків Щоголів	25
† Під колесами історії. Др. С. Томашівський	25	† Дорош, Туркуша і инші оповідання, Олекси Стороженка	45
Марко Проклятий і ин. Твори О. Стороженка	45		
Кобзар. Т. Шевченко	1.50		
Повісти (Артист, Музика й ин.) Т. Шевченко	90		
Чорна Рада. Твори. Т. I. П. Куліш	50		
Поезії. Твори. Т. II. П. Куліш	50		
Голод на Україні. З 39 образками. І. Герасимович	50		
† Василько Ростиславич. В. Бирчак	1.00		
† Кобза та кобзарі. В. Ємець	35		
† [illegible] Б. Кмит	15		

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на імя, яке подаємо у понисшій адресі.

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ.

Арендар в клопоті, комедія з сільского життя в 4-ох актах (8 осіб)	25 ц.
Борці за мрії, драматичні ескізи сельськоог життя на 4. дії (12 осіб)	30 ц.
Кара совісти, народна драма в 5. діях (20 осіб)	35 ц.
Серед граду куль, або Неустрашима героїна, трагедія в 4-ох діях, в 5-ох відслонах зі співами (12 осіб)	40 ц.
Султанша, сценічна картина в одній дії (7 осіб)	10 ц.
Степовий гість, драма в 5-ох діях (21 осіб)	40 ц.
Піймав облизня або Перекопустили, жарт на одну дію (10 осіб)	20 ц.
Назар Стодоля, драма на 3 дії (5 осіб)	35 ц.
Пілігрим, мельодрама в 3-ох діях (9 осіб)	60 ц.

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

НОВІ КНИЖКИ ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ:

М. Капустянський — ПОХІД УКРАЇНСЬКИХ АРМІЙ НА КИЇВ—ОДЕСУ В 1919 РОЦІ (короткий воєнно-історичний огляд). Части I., II. і III. з 23 кольоровими схемами-мапами і документами в додатку. Ціна ... 70 ц.

М. Возняк — УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ. Ціна ... 20 ц.

ВИДАННЯ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ:

Юра Шкрумеляк — ПОЇЗД МЕРЦІВ (картини Жерт і Трудів). Ціна ... 15 ц.

Василь Софронів — ВО ВІРНА ВІНОЮ. (Збірка нарисів). Ціна ... 10 ц.

Евген Воронський — СЕРЕД КУЛЬ І ГРАНАТ. (Начерки). Ціна ... 10 ц.

Софія Тобілевич (Карпенко-Кари) — РІДНІ ГОСТІ. (Спогади з побуту Українських Січових Стрільців на Степовій Україні). Ціна ... 10 ц.

[illegible] (моні-ордер або [illegible])

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Інж. Володимир Богдан Комаринський, помер в Станиславові по кількатижневій недузі дня 4. м. м. в 44-ім році життя. Він був старшиною УГА, головою драматичного т-ва ім. Тобилевича, містоголовою Кружка УПТ, членом комітету будови театральної салі „Сокола", та всіх українських станиславівських товариств. Незамінну втрату понесло станиславівське громадянство через смерть Покійного. Це був один з таких нечисленних нині народних робітників, що віддають своє фахове знання неподільно і без застережень до розпорядимости свому народові. Витривалий в праці, солідний, енергійний, скромний, безкорисний — а що найважніше — віруючий в успіх початого діла. По укінченню технічних студій осів бл. п. інж. Комаринський в Ходорові, де як голова „Сокола" побудував „Народний Дім". В тім самім часі по його плянах і під його проводом повстав будинок української гімназії в Рогатині. Відтак Він переноситься до Богородчан, де працює при повітовім виділі, а рівночасно розвиває широку діяльність. З вибухом війни покликують його до війська, а з розкладом Австрії вступае до української армії, де як командант автокольони переживае всю долю і недолю галицької армії включно з переходом за Збруч. За Збручем опинився врешті в Олесі, де з приходом більшевиків був арештований і відданий під суд. Йому вдалось скритися під фальшивим паспортом і повернути окружною дорогою до родини до Станиславова в р. 1922. Тут отвирае самостійну канцелярію цивільного землеміра і береться зі здвоєною питомою собі енергією до народньої роботи. Всюди служить охоче своєю фаховою радою. При будові „Рідної Школи" був він сталим дорадником та керманичем. Як голова т-ва ім. Тобилевича зумів згуртувати в тім товаристві постійну дружину аматорів під умілим режисерським проводом, так, що станиславівська громада починала мати фактично власний театр; а пляни Небіщика йшли дальше та булиб певно переведені в життя, колиб не передчасна смерть. Вершком Його діяльности на станиславівськім грунті була перебудова салі „Сокола" на театральну салю. На весні минулого року піддав він ту ідею станиславівському громадянству, переконав всіх про можливість переведення ідеї в діло, хоч як воно неймовірним здавалось, випрацював пляни, зробив кошторис і почалась будова. Сам наглядав її та довів до стану, в якім тепер находиться, себто в вісім місяців від початку будови саля була віддана до ужитку. Полишилось лише ще зовнішне і внутрішне викінчення. Не словом тільки а ділом мостив Він шлях кращої долі для свого народу. Похорони відбулися дня 6. м. м. при величавім здвизі народа, як людини загально любленої як своїми так і чужими. Домовину, вкриту червоною китайкою, задержано перед будинком „Сокола", де попращали Покійника радн. Дутка ім. „Сокола" та др. Волянський ім. Кружка УПТ. — Над гробом пращали Його п. Паньчак від т-ва Тобилевича, інж. Рубель від технічного товариства та др. Бачинський від цілого громадянства. При згуках хору Бояна „Видиш брате мій" замуровано домовину і сльози так і канули з очей з жалю за передчасно згаслим молодим життям такої гарної людини. Покійний полишив жінку і двоє не літних діточок, для яких хоч частиною розвагою хай буде співчуття цілого громадянства. Вічна память Великому Громадянинові!

Дня 12. березня с. р. зійшов в могилу в весні життя бл. п. Михайло Бандрівський богослов IV. року дух семинара в Перемишлі.

Родився в Лісковатім в Добромильщині, гімназію покінчив в Перемишлі, перебув світову війну, російський полон, відтак як поручник У. Г. А. дістався до Тухолі, що надто підорвала його здоровля. По повороті був учителем в українській гімназії в Добромилі та ревно займався організуванням хорів по наших селах. Покійний відзначався великим здібностями і суспільність втратила в нім многонадійну одиницю. Хай земля яку він боронив перед ворогом, буде Йому пером!

Омелян Кордасевич ем. радник скарбової дирекції у Львові помер дня 9. квітня с. р. в 80. році життя. Похорон відбувся в суботу дня 11. квітня с. р. о год. 3. зполудня. В. й. п.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

ВУДГЕЙВЕН І ОКОЛИЦЯ!

Заходом Укр. Роб. Спів. Амат. Товариства, відограеться перший раз в цій місцевости чудову комедію в 3-ох діях під назвою:

„НА ВІДПУСТ ДО КИЇВА"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17. МАЯ 1925

JAMAICA AVENUE & 116th STREET, RICHMOND HILL, L. I., N. Y.

Перед і по представленню

БАЛЬ

Початок о год. 2-ій пополудні. Вступ 50 центів.

Українці і Українки! Ця комедія буде відограна перший раз в нашій місцевости при власних аматорських силах. Буде много сміху, бо сама штука богата гумором. Приходіть громадно — не пожалуєте. Весь дохід призначений на Укр. Роб. Школу.

110,12 Комітет.

Мущини! Хороніть себе перед всіма заразливими хоробами.

SANYKIT

Охоронич для мущин. Дає найбільшу охорону. Велика рурка 25 цнт. Kit (4's) $1.00. У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. 8, 82 Beekman St., New York. Пишіть по циркуляр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ [illegible]

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕ ОТВОРИТИ БИЗНЕС? Як провадити щоб не стратити? Майже всі поучення дотично бизнесу дістанете, коли купите Торговельну Школу в 5 лекціях. Ціна $1.00. Посилайте сейчас на таку адресу: SICHOWY BAZAR, 34. E. 7th St., New York, N. Y. 107.12

ПОШУКУЮ свого брата дітий, ВАСИЛЯ, ДАНИЛА, ОНУФРІЯ і МИХАЙЛА ВАЛІГУРА, я їх тета хочу за них довідатися, бо маю важну справу до них. Хто би о них знав, або вони самі, прошу зголоситися до: 109-13

ANASTAZIA BARYLSKA
122 Albert Avenue, Newark, N. J.

ЗМІНА АДРЕСИ.

Всім інтересованим подаю до відома, що моя теперішна адреса є така: 109-10

PETER ZADORETZKY
564 Walcott Ave., Astoria, L. I.

ПОШУКУЮ свого батька Василя Магріля, котрий перед пару тижнями виїхав до Пітсбурга. Я приїхав з краю і немаю адреси. Хтоб знав про него, або він-сам, прошу дати знати: ІВАН МАГРІЛЬ, c/o Steve Sholgen, 270 Ave. A., New York, N. Y. 110

ГАЛЯ ДО ВИНАЙМУ

на танці, представлення, концерти, віча як також на рухомі образці. Ціна після умови. Депозит 5 дол. Проситься замовляти завчасу. Адресувати: 100-

УРЯД ПАРОХІЯЛЬНИЙ,
42 Van Buren St., Passaic, N. J.

СПЕЦІЯЛІСТ В НЕДУГАХ

новідомляе про отворення доткорського офісу для лічення шкірних кровних і ниркових хоріб женщин і мущин. Два поради для бездітних родин. Dr. OTTO T. MEYER, 245 W. 43rd Street, New York City.

Придатний на все Лінімент

Пейн-Експеллер

Коли Вам докучуе ревматизм абоо невральгія, натріться у болючому місці сам знаменитим домашнім ліниментом, а подорожієте скоро.

35ц і 70ц в аптиках. Глядіть на торговельний знак Якор.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

БЕЗ ЖУРБИ

ІДЕ ТОЙ, ХТО КУПИТЬ ШИФКАРТУ В

BOSAK STATE BANK

Скоре і безпечне посилання гроший до кождої части світа.

Точне і справне викінчування краевих правних нотаріяльних справ.

Безпечне вкладанне Ваших ощадностий знайдете в добре знанім банку:

BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.

ФАРМИ!

РОДИМЦІ, хочете бути своїм босом? — купіть собі фарму в здоровій околиці, де е фабрики, роботи ідуть день і ніч, для дівчат також роботи подостатком. Платня найтаньша 50 центів на годину. Я спродаю фарми вже 23 роки у сій місцевости, найліпше розкажуть ті, що покупили. Маю малі і великі, на легкі сплати. Близько Erie R. R. і Lackawanna R. R. Голоситься до: HARRY FANOK, Real Estate Broker, Whippany, N. J. 107-14

ЕКСТРА! ЕКСТРА!

Сродам фарму за безцінь з причини що покинула мене жінка і старша донька.

Фарма 98 акрів, 15 акрів ліса а решта все під управою, 6 коров, 2 ялівки, 1 бугай, 4 коні, 3 кози, 2 брички, много всякої птиці: кури, качки, дантарки, сіварка, косарка, жниварка і всяка машинерія потрібна до фарми, будинки всі як нові, дім 9 кімнат і 2 бані, 2 студні на подвірю. Спродам то все за $3,500, готівкою $2,000. 110-14